

Bij biobased bouwen wordt natuurlijk materiaal gebruikt dat CO² langdurig opslaat. Dat kan volgens voormalig melkveehouder Jan Versluis uit Meerkerk heel veel betekenen voor zowel de agrarische als de bouwsector. Uit nieuwsgierigheid begon hij een paar jaar geleden op kleine schaal met de teelt van zonnekroon, een plant waarvan je bouwplaten, isolatie- en verpakkingsmateriaal kunt maken. Inmiddels zet hij zich fulltime in als ambassadeur van dit gewas.

‘Kijk’, zegt Jan Versluis, terwijl hij een zonnekroonbloem (officiële naam: *Silphium perfoliatum*) laat zien. ‘De bloemen van de zonnekroon lijken een mini-zonnebloem, maar hebben heel andere eigenschappen. De van oorsprong Amerikaanse prairieplant wordt zo’n drie meter hoog, is een blijvend gewas en doet veel voor de natuur. Zo slaat hij veel CO² op en verbetert de bodemstructuur. Ter vergelijking: mais, waar boeren nu vaak voor kiezen, moet elk jaar opnieuw worden gezaaid en put de grond uit.’ Misschien wel de belangrijkste eigenschap is dat de plant zich goed leent voor biobased bouwen, bouwen met onder meer natuurlijke materialen die veel CO² opslaan. ‘Van gehakselde zonnekroon kun je verpakkings-, isolatie- en bouw materiaal maken en groen gas produceren.’

Klem

Versluis was voorheen melkveehouder. Toen geen van zijn drie kinderen geïnteresseerd bleek om hem op te volgen, wilde hij op een andere manier gaan ondernemen. Hij las over het telen van zonnekroon en was meteen nieuwsgierig. ‘Ik bezocht de betreffende teler en besloot het te proberen.’ Een deel van zijn grond is nu in gebruik bij een collega-melkveehouder en op drie hectare bloeit inmiddels de zonnekroon uitbundig. ‘Om een rendabele teelt op te zetten, heb je ten minste driehonderd hectare nodig’, vertelt hij. ‘De zonnekroon is nu vooral nog een experiment. Daarnaast teel ik industriële vezelhennep, waar al langer een markt voor is.’ Bovenal is Versluis bezig met de promotie van deze gewassen. Want alleen als ze op grote schaal kunnen worden geleverd, is het interessant voor bouwers. ‘Helaas zitten we vast in een soort klem’, zegt hij. ‘Boeren gaan er pas in investeren als ze zeker zijn van een goede opbrengstprijs en afname. En bouwers willen de garantie van een goed product en constante levering. Ik probeer die klem los te krijgen door heel veel te praten, met gemeenten, de provincie, bedrijven en ook banken. Als zij bijvoorbeeld boeren die hiermee beginnen voor hun gehele bedrijf groene financiering geven, zou dat veel partijen over de streep kunnen trekken.’ Met een groep geïnteresseerden beginnen de plannen langzaam vorm te krijgen.

Jan Versluis

‘Enkele bouwbedrijven hebben hun nek uitgestoken en afnamegarantie aangeboden. De gemeente Vijfheerenlanden ondersteunt boeren financieel om vezelgewassen te gaan telen. Er wordt een stevige lobby gevoerd in Den Haag en Rabobank helpt mee met het opzetten van een boerenvezelcoöperatie.’

Wat begon uit nieuwsgierigheid heeft zich bij Versluis ontwikkeld tot de overtuiging dat de vezelteelt een nieuw perspectief biedt voor de agrarische sector en ook voor de bouwsector. ‘Wanneer boeren als gevolg van het stikstofbeleid van de overheid moeten inkrimpen, is het een goed alternatief om dit erbij te gaan doen. Het maakt je bedrijf minder kwetsbaar, je verdeelt de risico’s. Wie voor biobased bouwmaterialen kiest, heeft geen stikstofuitstoot en kan meteen aan de slag. Zo kan vezelteelt de gestagneerde bouwmarkt vlottrekken. En een leuke bijkomstigheid’, zegt Versluis: ‘Onze kinderen zijn geïnteresseerd in deze ontwikkeling en willen het bedrijf in deze nieuwe vorm graag voortzetten.’ <

ZONNEKROON ALS BOUWMATERIAAL

Zonnekroon is een vezelgewas dat zich goed leent voor biobased bouwen en een mogelijke uitweg biedt voor het stikstofprobleem.

- Het legt de eerste tien jaar per hectare zo’n 8 ton CO² vast in de bodem, en elk jaar nog eens circa 20 ton in het gewas zelf
- Na één keer zaaien kun je het twintig tot dertig jaar maaien en is ploegen of zaaien niet meer nodig
- Het groeit snel hoog op, waardoor onkruidbestrijding niet of nauwelijks nodig is
- Het leent zich goed voor bouwmaterialen zoals plaat- en isolatiemateriaal